

Αριθμός απόφασης : Α1240/28-11-2016

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Τμήμα 4ο Τριμελές

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 16 Φεβρουαρίου 2015, με δικαστές τους: Φερενίκη Φλωράτου, Πρόεδρο Πρωτοδικών ΔΔ, Παναγιώτη Μάντζαρη (εισηγητή), Αγγελική Γκούντουβα, Πρωτοδίκες ΔΔ και γραμματέα τον Κωνσταντίνο Κοκοή, δικαστικό υπάλληλο.

Για να δικάσει την αγωγή με χρονολογία κατάθεσης 19 Μαρτίου 2009 (αυξ. αριθ. καταθ. ΑΓ206/2009),

των: 1), 2) και 3), κατοίκων (οδός), οι οποίοι παραστάθηκαν δια του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Ανδρέα Φλώρου,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών και παραστάθηκε δια της δικαστικής αντιπροσώπου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Βασιλικής Καραγιάννη.

Κατά τη συζήτηση οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Η κρίση του είναι η εξής:

Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή οι ενάγοντες, μετά τη μετατροπή του αιτήματός τους από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό και τον περιορισμό των αιτουμένων από αυτούς ποσών, με αντίστοιχες δηλώσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου τους στο ακροατήριο, οι οποίες καταχωρήθηκαν στα πρακτικά, ζητούν παραδεκτώς να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου, να καταβάλει νομιμοτόκως, με απόφαση προσωρινώς εκτελεστή, στην πρώτη το ποσό των 300.000 ευρώ και σε καθέναν από τους δεύτερο και τρίτη το ποσό των 250.000 ευρώ. Τα ανωτέρω ποσά ζητούν οι ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, απότον τραυματισμό και, τελικώς τον, μετά από ενδονοσοκομειακή νοσηλεία, θάνατο, συνεπεία πολλαπλών κακώσεων, του συζύγου της πρώτης και πατέρα των λοιπών δύο, σε αυτοκινητιστικό ατύχημα που οφείλονταν, κατά τους ισχυρισμούς τους, στη σύγκρουση του ιδιωτικής χρήσεως επιβατικού (ΙΧΕ)

αυτοκινήτου που οδηγούσε ο τελευταίος σε μεταλλικό, επί τοιμεντένιας βάσης, στύλο διαφημιστικής πινακίδας, ευρισκομένης σε οριζόντια χωμάτινη έκταση πλάτους πέντε (5) μέτρων, που αποτελεί συνέχεια του οδοστρώματος και εφάπτεται με το ελαφρώς υπερυψωμένο κράσπεδο της Εθνικής Οδού (ΕΟ) Αθηνών-Πατρών, στη χιλιομετρική θέση 152,950, του ρεύματος προς Πάτρα, εκτός κατοικημένης περιοχής, η οποία (πινακίδα), όπως προβάλλουν, παρά το νόμο είχε τοποθετηθεί στο συγκεκριμένο σημείο και παρανόμως δεν είχε απομακρυνθεί από τα αρμόδια, κατά τους ισχυρισμούς τους, όργανα του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (ΕισΝΑΚ) ορίζεται ότι: "Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος...". Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ευθύνη προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνο από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου, ή από παραλείψεις οφειλομένων νομίμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή οι παραλείψεις συνάπτονται με την οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών. Εξάλλου, υπάρχει ευθύνη του Δημοσίου, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, όχι μόνο όταν με πράξη ή παράλειψη οργάνου του παραβιάζεται συγκεκριμένη διάταξη νόμου, αλλά και όταν παραλείπονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και υποχρεώσεις που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία και προσδιορίζονται από την κείμενη εν γένει νομοθεσία, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της καλής πίστης (ΣτΕ 3218/2009, 2539/2008, 2100/2006 κ.ά). Περαιτέρω, κατά την ίδια διάταξη, προϋπόθεση για την επιδίκαση αποζημίωσης, αποτελεί και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης πράξης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του δημοσίου οργάνου και της επελθούσας ζημίας (ΣτΕ 3069/2004, 1224/2002, 2739, 3400/ 2000). Υπάρχει δε τέτοιος αιτιώδης σύνδεσμος όταν η παράνομη συμπεριφορά του υπόχρεου ήταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ικανή να προκαλέσει αντικειμενικά και κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και προκάλεσε πράγματι στη συγκεκριμένη περίπτωση το ζημιογόνο αποτέλεσμα (ΑΠ 1230/2007, 692/1990). Εξάλλου, η αποζημίωση την οποία

υποχρεούται να καταβάλει το Δημόσιο μπορεί να συνίσταται, μεταξύ άλλων και στην κατ' άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα (ΑΚ) χρηματική ικανοποίηση του παθόντος λόγω ηθικής βλάβης ή, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου, στη χρηματική ικανοποίηση της οικογένειας του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης (βλ. ΣτΕ 1183/2013, 2727/2003). Ο προσδιορισμός της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης γίνεται κατ' εύλογη εκτίμηση των περιστατικών που τίθενται υπόψη του δικαστηρίου (περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών, τυχόν συντρέχον πταίσμα του θανόντος που προβάλλεται με σχετική ένσταση του υπόχρεου, συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας κλπ.), με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής (βλ. ΣτΕ 21, 2669/2015, 266, 1405/2013, 4133/2011 επταμ. κ.ά.). Περαιτέρω, από το άρθρο 300 του ΑΚ, προκύπτει ότι αν στη γένεση ή την επέλευση της ζημίας συνετέλεσε και πταίσμα του ζημιωθέντος, το οποίο τελεί σε αιτιώδη σχέση με το επελθόν ζημιογόνο αποτέλεσμα, ή την επέλευση ή έκταση της ζημίας, το δικαστήριο της ουσίας, μπορεί, κατά την ελεύθερη κρίση του, αφού σταθμίσει τις περιστάσεις και ιδιαίτερα το βαθμό του πταίσματος του συνυπαίτιου ζημιωθέντος, ή να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό αυτής, κατά το ποσοστό του πταίσματος του ζημιωθέντος (ΣτΕ 473/2016, 877/2013 επταμ., 1219, 3595/2012, 1408/2006, 2539/2008, 1970, 1974/2009, βλ. και ΑΠ 1483/1990).

Επειδή, με τον. 1604/1986 (ΦΕΚ Α' 81) κυρώθηκαν μεταξύ των άλλων οι διεθνείς συμβάσεις) για την οδική κυκλοφορία και β) για την οδική σήμανση και σηματοδότηση που υπεγράφησαν στη Βιέννη στις 8-11-1968. Στο άρθρο 4 της δεύτερης σύμβασης, υπό το κεφάλαιο Ι με τίτλο "Γενικές Διατάξεις" ορίζονται τα εξής: "Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι απαγορεύεται: (α) η αναγραφή ή προσάρτησις εις πινακίδα σημάσεως, το υποστηρίγμα αυτής, ή πάσαν άλλην συσκευήν ρυθμίσεως της κυκλοφορίας, πάσης προσθήκης μη σχετικής προς τον σκοπόν της τοιαύτης πινακίδος σημάσεως, υποστηρίγματος ή συσκευής εν πάση όμως περιπτώσει, εάν τα Συμβαλλόμενα Μέρη ή όργανα αυτών ήθελον εξουσιοδοτήσιν μη κερδοσκοπικόν οργανισμόν όπως εγκαταστήση πληροφοριακάς πινακίδας, δύνανται να επιτρέψουν όπως το έμβλημα του τοιούτου οργανισμού εμφανίζεται επ' αυτών ή του υποστηρίγματός των, υπό την προϋπόθεσιν ότι δεν ήθελεν εκ τούτου καταστή ολιγώτερον εύληπτος η πινακίς σημάσεως, (β) η εγκαταστάσις πάσης πινακίδος, ειδοποιήσεως, διαγραμμίσεων ή συσκευής, ήτις θα ηδύνατο να επιφέρη σύγχυσιν μετά των πινακίδων σημάσεως ή άλλων συσκευών

ρυθμίσεως της κυκλοφορίας, ή να καταστήσει ταύτας ολιγώτερον ορατάς ή αποτελεσματικές, είτε να προκαλέσει εκθάμβωσιν εις τους χρησιμοποιούντας τας οδούς, είτε απόσπασιν της προσοχής των, κατά τρόπον δυνάμενον να επιδράση επί της ασφαλείας της κυκλοφορίας". Περαιτέρω, στο άρθρο 11 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ – ν. 2696/1999, ΦΕΚ Α' 57), όπως τροποποιήθηκε από τα άρθρα 13 παρ. 12 εδ. θ' του ν. 3212/2003 (ΦΕΚ Α' 308) και 9 του ν. 3542/2007 (ΦΕΚ Α' 50/2-3-2007, έναρξη ισχύος από 3-6-2007), ορίζεται ότι: "1. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που πραγματοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και σε ζώνη μέχρι εκατόν πενήντα (150) μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών και είναι ορατή από τους χρήστες των οδών. Η παραπάνω ζώνη απαγόρευσης περιορίζεται στα σαράντα (40) μέτρα και από τις δύο πλευρές του άξονα των ανωτέρω τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων, που διέρχονται μέσα από κατοικημένη περιοχή, αν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά είναι ανώτερο των 70 km/h. Σε κλάδους ανισόπεδων κόμβων αυτοκινητοδρόμων και στις περιοχές των σταθμών διοδίων ισχύει η απόσταση των 150 μέτρων από τις δύο πλευρές του άξονα της κατεύθυνσης, ανεξαρτήτως ορίου ταχύτητας. 2. Απαγορεύεται γενικά η τοποθέτηση επιγραφών ή διαφημίσεων ή η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, σε θέση ή κατά τρόπο που μπορεί να έχει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στους χρήστες της οδού ή να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο την κυκλοφορία. Ιδίως απαγορεύεται η τοποθέτηση ή εγκατάσταση των ανωτέρω σε τέτοιες θέσεις, ώστε να παρεμποδίζεται η θέα των πινακίδων κατακόρυφης σήμανσης ή φωτεινών σηματοδοτών ή να δημιουργείται σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές ή να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσουν την προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην οδική ασφάλεια γενικά. 3... 4. Με παράλληλη τήρηση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται να τοποθετούνται ή να λειτουργούν επιγραφές, που αναφέρονται στην επωνυμία ή σε άλλο διακριτικό σημείο ή τίτλο επιχείρησης που λειτουργεί παρά την οδό. Οι διαφημιστικές ως άνω πινακίδες και επιγραφές, όπου επιτρέπεται, πρέπει να τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού, εκτός από τις διαφημίσεις και τις επιγραφές των εγκεκριμένων πλαισίων και των πρατηρίων καυσίμων

που λειτουργούν παρά την οδό, οι οποίες μπορούν να τοποθετούνται και κάθετα προς τον άξονα αυτής. 5... 7. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση εκτός των καθορισμένων πλαισίων ή οποιαδήποτε αναγραφή λέξεων, εικόνων ή συμβόλων σε στύλους ηλεκτροφωτισμού ή φωτεινών σηματοδοτών, σε διαχωριστικές νησίδες ή νησίδες ασφαλείας σε πεζοδρόμια, σε επιφάνειες τεχνικών έργων, οδοποιίας, είτε αυτή γίνεται απευθείας στις επιφάνειες αυτές είτε σε επιφάνειες μέσω εξαρτώμενων από τα τεχνικά έργα. 8. Διαφημίσεις, επιγραφές, πινακίδες, αφίσες, διαγραμμίσεις ή συσκευές που τοποθετούνται κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού αφαιρούνται ή εξαλείφονται ή, εφόσον είναι φωτεινές, τίθενται εκτός λειτουργίας, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2130/1993 [και ήδη άρθρο 9 παρ. 2-7 του ν. 2946/2001]. Σε περίπτωση που τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων ή της Περιφέρειας διαπιστώσουν την παράλειψη τήρησης των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου από τους προς τούτο υπόχρεους, δύνανται να τους καλούν προς εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών, τάσσοντάς τους σχετική προθεσμία ενέργειας. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων ή της Περιφέρειας δύνανται να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες καθ' υποκατάσταση των οργανισμών αυτοδιοίκησης. Η υποκατάσταση αυτή περιλαμβάνει κάθε πρόσφορη ενέργεια για την αφαίρεση, εξάλειψη ή θέση εκτός λειτουργίας των διαφημίσεων και επιγραφών από οποιονδήποτε χώρο της οδού, ανεξάρτητα από το φορέα που τη συντηρεί...". Εξάλλου, στο άρθρο 1 ν. 2946/2001 "Υπαίθρια διαφήμιση... και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 224), ορίζεται ότι: "1. Στην έννοια της υπαίθριας διαφήμισης κατά το νόμο αυτόν, περιλαμβάνεται η υπαίθρια και δημόσια προβολή με κάθε τρόπο και μέσο, μηνυμάτων κάθε μορφής, για την προώθηση εμπορικών και επαγγελματικών σκοπών ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων. 2. Υπαίθριες διαφημίσεις κατά την παραπάνω έννοια συνιστούν ιδίως: α. Οι έντυπες, οι χειρόγραφες, οι φωτεινές ή φωτιζόμενες και οι ηλεκτρονικές ή άλλες διαφημίσεις σε: αα) Κοινόχρηστους, δημοτικούς ή κοινοτικούς χώρους... ββ)...", στο άρθρο 2 ότι: "1. Η προβολή υπαίθριας διαφήμισης απαγορεύεται στους εξής χώρους: α... ε. Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων... στ... ζ... Οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2696/1999... εξακολουθούν να ισχύουν. 2...", στο άρθρο 3 ότι: "1. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού καθορίζουν, στα

διοικητικά όριά τους, επαρκείς και πρόσφορους χώρους, στους οποίους και μόνον επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων που αναφέρονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1. Ο καθορισμός γίνεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου... 2... 4. Η αρμοδιότητα καθορισμού χώρων για την προβολή διαφημίσεων κατά μήκος των εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών, του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και σε χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.), ανήκει στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Οι χώροι καθορίζονται ύστερα από γνώμη των δευτεροβάθμιων Ε.Π.Α.Ε. και γνώμη της Ανώνυμης Εταιρείας Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Αυτοκινητοδρόμων (Τ.Ε.Ο. Α.Ε.) ή του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.) αντιστοίχως. Η γνώμη του Τ.Ε.Ο. Α.Ε. ζητείται για τον καθορισμό των πιο πάνω χώρων σε τμήματα εθνικών οδών που βρίσκονται εκτός κατοικημένων περιοχών και το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας είναι ανώτερο των 70 χιλιομέτρων την ώρα... Προκειμένου για εθνική οδό ή τμήμα της ή αυτοκινητόδρομο, τον οποίο εκμεταλλεύεται φορέας άλλος πλην του Τ.Ε.Ο. Α.Ε., αντί της ανωτέρω γνώμης του Τ.Ε.Ο. Α.Ε., ο καθορισμός γίνεται ύστερα από γνώμη του φορέα εκμετάλλευσης της εθνικής οδού ή του τμήματός της ή του αυτοκινητοδρόμου. Οι διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 2696/1999 διατηρούνται σε ισχύ. 5. Το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσης των χώρων κατά μήκος των εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας και των χώρων των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.), που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, για υπαίθρια διαφήμιση, με την επιφύλαξη εκείνων των οποίων η εκμετάλλευση έχει παραχωρηθεί με σύμβαση παραχώρησης από το Δημόσιο σε άλλο φορέα, ανήκει στο Τ.Ε.Ο. Α.Ε. Στις συμβάσεις παραχώρησης που συνάπτει το Τ.Ε.Ο. Α.Ε. για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης, ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να προβαίνει στη γενική καθαριότητα του αντίστοιχου τμήματος της οδού και του περιβάλλοντος χώρου, μέχρι τη ρυμοτομική γραμμή για τις κατοικημένες περιοχές ή μέχρι και το ακρότατο έρεισμα για τις οδούς εκτός κατοικημένων περιοχών, με την απειλή ποινικής ρήτρας ή και εκπτώσεως από τα συμβατικά δικαιώματα σε περίπτωση παραβίασης της ανωτέρω υποχρέωσης. 6...", στο άρθρο 4 ότι: "1... 2. Σε κάθε υπαίθρια διαφήμιση πρέπει να αναγράφεται, σε εμφανές σημείο, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και η διεύθυνση του διαφημιστή ή του διαφημιζομένου και ο αριθμός της άδειας που χορηγήθηκε κατά το επόμενο άρθρο. Υπαίθριες διαφημίσεις στις οποίες δεν

αναγράφονται τα ανωτέρω αφαιρούνται αμέσως με ευθύνη του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας ή, προκειμένου για χώρους της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου, του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας”, στο άρθρο 7 ότι: “Με αποφάσεις του Δημοτικού ή του Κοινοτικού Συμβουλίου ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, όσον αφορά χώρους της παρ. 4 του άρθρου 3, μπορεί να παραχωρείται η χρήση χώρων των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 3, χωρίς αντάλλαγμα, σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, για την προβολή δραστηριοτήτων και μηνυμάτων τους. Για την προβολή αυτή, δεν οφείλεται τέλος διαφήμισης”, στο άρθρο 8 ότι: “1. Στους διαφημιστές, καθώς και σε όσους μισθώνουν και εκμεταλλεύονται χώρους υπαίθριας διαφήμισης επιβάλλεται πρόστιμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού, καθώς και των κατ’ εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων. 2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, στα διοικητικά όρια του οποίου τελέστηκε η παράβαση, ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας σε περίπτωση που η παράβαση τελέστηκε κατά μήκος των εθνικών οδών και επαρχιακών οδών και εντός των ζωνών απαγόρευσης που ορίζονται στα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2696/1999 του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και στους χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.)... 3...” και στο άρθρο 9 ορίζεται ότι: “1. Η αφαίρεση των παράνομων διαφημιστικών πλαισίων και διαφημίσεων και των παράνομων επιγραφών γίνεται με την επιφύλαξη των όσων προβλέπονται στην παράγραφο 8, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ή από υπάλληλο της Περιφέρειας που εξουσιοδοτείται από το Γενικό Γραμματέα για παράνομα πλαίσια, διαφημίσεις και επιγραφές κατά μήκος των εθνικών και επαρχιακών οδών και εντός των ζωνών απαγόρευσης που ορίζονται στα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2696/1999, κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και στους χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.) ή με απόφαση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας σε κάθε άλλη περίπτωση. Η απόφαση εκδίδεται αφού προηγουμένως γίνει διαπίστωση της παράβασης και συνταχθεί σχετική πράξη αυτοψίας από τα αρμόδια όργανα... 2. Μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως της προηγούμενης παραγράφου, ο Δήμος, η Κοινότητα ή η Περιφέρεια, κατά περίπτωση, υποχρεούνται να αφαιρέσουν με συνεργεία τους τις παράνομες υπαίθριες διαφημίσεις ή επιγραφές ή και τα παράνομα

πλαίσια και υποστηρίγματα των διαφημίσεων, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του χώρου στον οποίο συντελέστηκε η παράβαση, ανεξάρτητα από την επιβολή προστίμου και χωρίς να δημιουργείται καμία ευθύνη των ανωτέρω και των οργάνων τους για την τύχη των αφαιρούμενων διαφημίσεων, κατασκευών και υλικών ή επιγραφών. 3... 4. Αν ο Δήμος ή η Κοινότητα ή η Περιφέρεια δεν διαθέτουν συνεργεία για την αφαίρεση, μπορούν να αναθέτουν την εκτέλεσή της σε ιδιώτη. Κατά μήκος των εθνικών οδών, του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και στους χώρους των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.), η αφαίρεση μπορεί να γίνεται από το Τ.Ε.Ο. Α.Ε. ή από τον Ο.Σ.Ε. αντίστοιχα, ύστερα από παραγγελία του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Η παραγγελία επιτρέπεται να γίνεται με την απόφαση που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού... 5...”.

Επειδή, η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη διεθνής σύμβαση, που κυρώθηκε με το ν. 1604/1986, επιβάλλει σύστημα σήμανσης και σηματοδότησης των οδών, με ενιαία διεθνή χαρακτηριστικά, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας για τους χρήστες των οδών. Το σύστημα αυτό, για το οποίο υπεύθυνο είναι το Κράτος, παραβιάζεται όταν παρεμβάλλονται ξένα – και κυρίως προερχόμενα από εμπορική διαφήμιση – αντικείμενα, τα οποία μπορεί να έχουν οποιοσδήποτε επιπτώσεις στους χρήστες της οδού. Εξ ου και η Σύμβαση αυτή προτάσσει όλων των διατάξεων περί των σημάτων κλπ. την υποχρέωση των συμβαλλομένων Κρατών να απαγορεύουν την τοποθέτηση στον ευρύτερο χώρο των οδών κάθε επιγραφής ή εγκατάστασης, που θα μπορούσε να επιδράσει στην ασφάλεια της κυκλοφορίας. Ειδικότερα, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων βάσει των δεδομένων της κοινής πείρας, αποκλείεται εν πάση περιπτώσει η τοποθέτηση τέτοιων πινακίδων διαφημίσεων και δη μεγάλων διαστάσεων στο χώρο της οδού (οδόστρωμα, διαχωριστική νησίδα, νησίδα ασφαλείας κλπ.) ή στο έρεισμα της οδού, στο κράσπεδο αυτής ή στο πεζοδρόμιο (ΣτΕ Ολομ. 168/2010, ΣτΕ909-910/2007). Οι αναφερόμενες δε στην ίδια ως άνω προηγούμενη σκέψη διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2696/1999 (ΚΟΚ), όπως τροποποιηθείσες κατά τα παραπάνω ισχύουν εν προκειμένω, σε συνδυασμό με τις αναφερόμενες στην ίδια αυτή σκέψη ειδικότερες και αυστηρότερες διατάξεις του ν. 2946/2001, ο οποίος ρυθμίζει τα θέματα της υπαίθριας διαφήμισης, είναι εναρμονισμένες με την προαναφερόμενη διεθνή σύμβαση (ΔΕΦΑΘ 129/2010). Εξάλλου, από τις παρατεθείσες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις προκύπτει,

περαιτέρω, ότι απαγορεύεται η με καθ' οιονδήποτε τρόπο και μέσο διαφήμιση στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και σε ζώνη μέχρι 150 μέτρων και από τους δύο άξονες των οδών αυτών. Κατά τις ίδιες διατάξεις, αρμόδιο για τον καθορισμό των χώρων για την προβολή πάσης φύσεως διαφημίσεων κατά μήκος των εκτός κατοικημένης περιοχής τμημάτων των εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων, και κατά τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο νόμο, είναι το Ελληνικό Δημόσιο, δια του αρμοδίου προς τούτο, κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, ως οργάνου αυτού. Το Ελληνικό Δημόσιο δε, δια του ιδίου ως άνω οργάνου του, είναι αρμόδιο και για την αφαίρεση των πάσης φύσεως διαφημιστικών πλακιδίων και πινακίδων και των παράνομων επιγραφών που τοποθετούνται κατά μήκος των εκτός κατοικημένης περιοχής τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και εντός της προαναφερόμενης ζώνης, καθώς και για την επιβολή των σχετικών προστίμων. Αντιθέτως, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, οι ΟΤΑ α' βαθμού έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα για τον καθορισμό των χώρων για την προβολή διαφημίσεων και την επιβολή των σχετικών προστίμων επί παρανόμου τοποθέτησεως αυτών και, περαιτέρω, συντρέχουσα αρμοδιότητα με το Ελληνικό Δημόσιο για την αφαίρεσή τους, μόνον όταν πρόκειται για διαφημιστικά πλαίσια, πινακίδες και επιγραφές που βρίσκονται τοποθετημένες κατά μήκος δημοτικών οδών, ή κατά μήκος τμημάτων των εθνικών και επαρχιακών οδών, των αυτοκινητοδρόμων και των οδών ταχείας κυκλοφορίας, που βρίσκονται σε εντός των διοικητικών τους ορίων κατοικημένη περιοχή (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 168/2010, ΣτΕ 909-910/ 2007, 1274, 1766/2005).

Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 12 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999) ορίζεται ότι: "1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς πρέπει να αποφεύγουν οποιαδήποτε συμπεριφορά που είναι ενδεχόμενο να εκθέσει σε κίνδυνο ή να παρεμβάλλει εμπόδια στην κυκλοφορία, να εκθέσει σε κίνδυνο πρόσωπα ή ζώα ή να προκαλέσει ζημιές σε δημόσιες ή ιδιωτικές περιουσίες. Οι οδηγοί υποχρεούνται να οδηγούν με σύνεση και με διαρκώς τεταμένη την προσοχή... και να μην προκαλούν γενικά με τη συμπεριφορά τους τρόμο, ανησυχία ή παρενόχληση στους λοιπούς χρήστες των οδών... 2...", στο άρθρο 16 ότι: "1. Στο οδικό δίκτυο της χώρας ισχύει η δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας. Ο οδηγός κάθε οχήματος υποχρεούται, τηρουμένων των διατάξεων των

άρθρων 12 παρ. 1 και 17 παρ. 6 του παρόντος Κώδικα, να οδηγεί το όχημά του πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και αν ακόμη ολόκληρο το οδόστρωμα είναι ελεύθερο.

2... 3. Τηρουμένων των διατάξεων της παρ. 1, σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση με κατά μήκος διαγραμμίσεις, οι οδηγοί οχημάτων υποχρεούνται να οδηγούν αυτά μέσα στα όρια μιας λωρίδας και κατά το δυνατόν στο μέσο αυτής. 4...”, στο άρθρο 17 ότι: “1. Ο οδηγός επιτρέπεται να προσπεράσει προπορευόμενο όχημα μόνον εφόσον μπορεί να το κάνει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και εφόσον προειδοποιήσει έγκαιρα γι’ αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα. 2. Το προσπέρασμα επιτρέπεται, κατά κανόνα, από τα αριστερά... 3. Το προσπέρασμα απαγορεύεται γενικά στις εξής περιπτώσεις: α)... γ) Όταν η λωρίδα κυκλοφορίας, την οποία θα χρησιμοποιήσει ο οδηγός κατά το προσπέρασμα, δεν είναι ελεύθερη σε αρκετή απόσταση μπροστά του... δ)... 5. Ο οδηγός, κατά το προσπέρασμα, υποχρεούται να αφήνει στο όχημα το οποίο προσπερνά αρκετό χώρο παραπλεύρως. 6... 7. Οδηγός που αντιλαμβάνεται ότι άλλος οδηγός προτίθεται να τον προσπεράσει, υποχρεούται να κινείται πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και να μην επιταχύνει την κίνησή του... 8. α) Σε μονόδρομους και οδούς διπλής κατεύθυνσης, που υπάρχουν δύο τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση, μέσα σε κατοικημένες περιοχές και τρεις εκτός αυτών, διαχωριζόμενες με κατά μήκος διαγραμμίσεις, επιτρέπεται η κυκλοφορία σε παράλληλες σειρές (στοίχους). β) Στην περίπτωση αυτή, αλλαγή λωρίδας επιτρέπεται μόνον εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και δίνεται έγκαιρα προειδοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα. γ)... 9...”, στο άρθρο 19 ότι: “1. Ο οδηγός οδικού οχήματος επιβάλλεται να έχει τον πλήρη έλεγχο του οχήματός του ώστε να μπορεί σε κάθε στιγμή να εκτελεί τους απαραίτητους χειρισμούς. 2...”, στο άρθρο 21 ότι: “1. Ο οδηγός που προτίθεται να εκτελέσει ελιγμό, οφείλει προηγουμένως να βεβαιωθεί ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση των λοιπών χρηστών της οδού, οι οποίοι κινούνται πίσω, μπροστά ή πλάι του, ή ετοιμάζονται να τον προσπεράσουν, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση την κατεύθυνση και την ταχύτητά τους. 2. Πριν από κάθε ελιγμό, ο οδηγός υποχρεούται να καταστήσει έγκαιρα γνωστή την πρόθεσή του αυτή, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτόν τους δείκτες κατεύθυνσης... 3. Η προειδοποίηση που δίνεται με τους δείκτες κατεύθυνσης επιβάλλεται να συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια του ελιγμού και να παύει όταν ολοκληρωθεί ο ελιγμός... 4...” και στο άρθρο 42 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι:

“1. Απαγορεύεται η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος από οδηγό, ο οποίος κατά την οδήγηση του οχήματος βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων που σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα του οδηγού. Ο ελεγχόμενος οδηγός θεωρείται ότι βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος όταν το ποσοστό αυτού στον οργανισμό είναι από 0,50 γραμμάρια ανά λίτρο αίματος (0,50 gr./l) και άνω, μετρούμενο με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από 0,25 χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα και άνω, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορεί να ορισθεί και μικρότερο ποσοστό από το αναφερόμενο στο προηγούμενο εδάφιο... 2... 3. Σε περίπτωση θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος ο έλεγχος για τη διαπίστωση ύπαρξης στον οργανισμό οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, γίνεται υποχρεωτικά με αιμοληψία από τα θανόντα πρόσωπα... 4...”.

Τέλος, κατ’ εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του ως άνω Κώδικα, εκδόθηκε η ισχύουσα κατά τον κρίσιμο χρόνο 43500/5691/24-7-2002 (ΦΕΚ Β’ 1055) κοινή απόφαση (ΚΥΑ) των προαναφερόμενων Υπουργών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της οποίας, απαγορεύεται η οδήγηση επιβατηγών αυτοκινήτων από οδηγούς που κατέχουν άδεια οδήγησης επί χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο ετών, στον οργανισμό των οποίων “υπάρχει οινοπνευμα σε ποσοστό μεγαλύτερο από 0,20 γραμμάρια ανά λίτρο αίματος (0,20gr/l), μετρούμενο με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από 0,10 χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα και άνω, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου”.

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα ακόλουθα: Στις 27-12-2007 και περί ώρα 15:25’, ο σύζυγος της πρώτης ενάγουσας και πατέρας των λοιπών δύο....., που γεννήθηκε το έτος 1958, οδηγώντας το ιδιοκτησίας του με αριθ. κυκλοφορίας αυτοκίνητο, μάρκας, επί της Νέας Εθνικής Οδού (ΝΕΟ) Αθηνών-Πατρών, στη μεσαία λωρίδα του έχοντας τρεις λωρίδες κυκλοφορίας ρεύματος με κατεύθυνση προς Πάτρα, στη χιλιομετρική θέση 152,950, συγκρούστηκε καταρχάς με το προπορευόμενο αυτού με αριθ. κυκλοφορίαςΙΧΕ αυτοκίνητο, μάρκας, που το οδηγούσε ο ιδιοκτήτης του, το οποίο εκινείτο κανονικά στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας του ίδιου ρεύματος της ΕΟ και, ακολούθως,

πλαγιολισθόνοντας δεξιά, επέπεσε (προσέκρουσε) στην τσιμεντένια βάση μεταλλικού στύλου πινακίδας της εταιρείας EXPRESS SERVICE, που βρίσκονταν τοποθετημένη σε χωμάτινη έκταση συνεχόμενη του οδοστρώματος και εφαπτόμενη με το ελαφρώς υπερυψωμένο κράσπεδο του ίδιου ρεύματος της ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό και, τελικώς, τον, μετά από ενδονοσοκομειακή νοσηλεία, θάνατο αυτού, συνεπεία πολλαπλών κακώσεων, εξαιτίας του ανωτέρω τροχαίου ατυχήματος (σχετ. η/1-2-2008 ιατροδικαστική έκθεση νεκροψίας-νεκροτομίας του ειδικού ιατροδικαστή της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Πατρών, Ανδρέα). Σύμφωνα με την έκθεση αυτοψίας που συνέταξε αυθημερόν ο Ανθυπαστυνόμος του Τμήματος Τροχαίας Αυτοκινητοδρόμων Αχαΐας Παναγιώτης Μητρούλιας, στον τόπο του ατυχήματος, στην εν λόγω χιλιομετρική θέση (152,950 χιλιόμετρο) η ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών είναι διπλής κατεύθυνσης και έχει διαχωριστική νησίδα με διπλά μεταλλικά κιγκλιδώματα, το πλάτος του οδοστρώματος είναι 13,30 μ. στο ρεύμα προς Πάτρα, το πλάτος του ερείσματος στο ίδιο ρεύμα κυκλοφορίας είναι 1 μέτρο, ο αριθμός των λωρίδων κυκλοφορίας είναι 2 λωρίδες συν 1 λωρίδα επιβράδυνσης και η οδός ευθεία και οριζόντια. Περαιτέρω, στην ίδια έκθεση εκτίθεται ότι την ώρα του ατυχήματος, η άσφαλτος ήταν υγρή, επικρατούσε ημίφως λόγω χαμηλών νεφών, μεγάλη και συνεχής κίνηση οχημάτων στο ρεύμα προς Πάτρα, περιορισμένη ορατότητα από το ημίφως και τη βροχόπτωση που επικρατούσε κατά τη μετάβαση του αστυνομικού οργάνου στον τόπο του ατυχήματος (ώρα 15:55'), ενώ κατά μήκος του εν λόγω ρεύματος προς Πάτρα της ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών υπάρχει: α) διακεκομμένη διαγράμμιση καθορίζουσα 2 κύριες λωρίδες κυκλοφορίας, β) διακεκομμένη διαγράμμιση, διπλάσιου πλάτους της προηγούμενης, καθορίζουσα λωρίδα επιβράδυνσης, παραπλεύρως της δεξιάς κύριας λωρίδας κυκλοφορίας, γ) διακεκομμένη γραμμή με μήκη τμημάτων και μεταξύ τους κενών πολύ μικρότερα της προαναφερόμενης υπό στοιχείο α' διαγράμμισης, συνεπικουρούμενη με βέλη εκτροπής δεξιά, καθώς και κάθετη, ως προς την πορεία των οχημάτων, σήμανση με 2 πινακίδες Ρ-32 (περιορισμός της μέγιστης ταχύτητας που επιτρέπεται στην οδό, στον αναγραφόμενο στην πινακίδα αριθμό). Συγκεκριμένα, στη χιλιομετρική θέση 152,700 το όριο ταχύτητας καθορίζεται στα 100 χλμ. την ώρα και στη χιλιομετρική θέση 152,900 στα 90 χλμ. την ώρα. Επίσης, στην ίδια έκθεση διατυπώνεται ότι δεν αποτυπώθηκαν ίχνη τροχοπέδησης, ενώ το μεν όχημα του θανόντος (.....) έφερε σημάδια σύγκρουσης στο εμπρόσθιο αριστερό μέρος (προφυλακτήρας, φτερά, καπό, πόρτα οδηγού, στρέβλωση αμαξώματος, στρέβλωση καθίσματος οδηγού, αποκοπή

τιμονιού κλπ.), το δε έτερο όχημα (.....), το οποίο, κατά το χρόνο μετάβασης του αστυνομικού οργάνου, είχε μετακινηθεί από τον τόπο του ατυχήματος και ήταν σταθμευμένο στο χώρο των καταστημάτων εστίασης εντός του Σταθμού Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (ΣΕΑ) Ακράτας, έφερε λακκούβα στο οπίσθιο δεξιό φτερό, κατακόρυφη από το κέντρο του τροχού και οριζόντια απόξεση απ' αυτό το μέρος έως το πίσω μέρος της οπίσθιας δεξιάς πόρτας. Τέλος, στην ίδια έκθεση σημειώνεται ότι: "Δεν διαπιστώθηκαν ευθύνες τρίτου μη εμπλακέντος στο ατύχημα. Αμφότεροι οι οδηγοί φορούσαν ζώνες ασφαλείας. Τραυματισθείς μεταφέρθηκε με το ΕΚΑΒ αρχικώς στο Γενικό Νοσοκομείο Αιγίου και εν συνεχεία στο Γενικό Νοσοκομείο Πατρών "ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ". Το (Α) όχημα [του θανόντος (.....)] κινούμενο με κατεύθυνση προς Πάτρα, συγκρούσθηκε αρχικά στο οπίσθιο μέρος της δεξιάς πλευράς του (Β) οχήματος [.....] και εν συνεχεία πλαγιολισθένοντας δεξιά προσέκρουσε σε μεταλλικό στύλο διαφημιστικής πινακίδας της EXPRESS SERVICE. Η διαφημιστική πινακίδα έχει σχήμα τετράγωνο, αναγράφει την ένδειξη EXPRESS SERVICE, έχει τεθεί κάθετα ως προς τον άξονα του οδοστρώματος, είναι φωτιζόμενη και έχει αναρτηθεί σε παραλληλόγραμμο μεταλλικό στύλο, ο οποίος στην κορυφή σχηματίζει Γάμα (Γ) και έχει ύψος πέντε (5) περίπου μέτρων. Ο στύλος της πινακίδας στερεώνεται κοχλιωτά σε τσιμεντένια βάση από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η βάση αυτή έχει κατασκευασθεί σε οριζόντια χωμάτινη έκταση πλάτους πέντε (5) μέτρων και η οποία έκταση αποτελεί συνέχεια του οδοστρώματος και εφάπτεται με το ελαφρώς υπερυψωμένο κράσπεδο της οδού. Η ανωτέρω τσιμεντένια βάση έχει σχήμα παραλληλόγραμμο και διαστάσεις 03,40 μέτρων μήκος και 02,70 μέτρων μήκος. Περί της νομιμότητας της πινακίδας (τυχόν κατοχή άδειας, σύμβασης, πολεοδομικής άδειας) θα αποσταλούν έγγραφα στις αρμόδιες Υπηρεσίες προκειμένου να αποφανθούν σχετικά. Μετά την οριζόντια χωμάτινη έκταση της οδού ακολουθεί κρημνώδες πρανές μήκους 07,80 μέτρων, το οποίο καταλήγει σε οριζόντια πεζούλα, στη άκρη της οποίας υπάρχει κατά μήκος ανάχωμα (δίκηνη τάφρου). Κατόπιν ακολουθεί γκρεμός ύψους 20 περίπου μέτρων. Η ανωτέρω διαφημιστική πινακίδα έχει τοποθετηθεί παρά τις διατάξεις του άρθρου 11 του ΚΟΚ". Στην εν λόγω έκθεση αυτοψίας έχει προσαρτηθεί και το από 27-12-2007 πρόχειρο σχεδιάγραμμα, του ίδιου ως άνω αστυνομικού οργάνου, στο οποίο απεικονίζεται ο τόπος και οι συνθήκες του μνημονευόμενου τροχαίου ατυχήματος. Κατά το σχεδιάγραμμα αυτό, το όχημα του θανόντος (.....) απεικονίζεται να κινείται στη μεσαία λωρίδα κυκλοφορίας του ρεύματος προς Πάτρα της ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών, ενώ η σύγκρουσή του με το

όχημα, απεικονίζεται πραγματοποιηθείσα στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας του ρεύματος προς Πάτρα της ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών, στην οποία κινούνταν κανονικά το τελευταίο αυτό όχημα και σχεδόν στο όριο της δεξιάς πλευράς της λωρίδας τούτης. Ο οδηγός του τελευταίου αυτού οχήματος (.....) Α., σύμφωνα με την από 30-1-2008 έκθεση ένορκης εξέτασης μάρτυρα, κατά την ποινική διαδικασία, κατέθεσε ότι: "Την 27-12-2007 κατευθυνόμενος από Αθήνα προς Πάτρα. Ο αυτοκινητόδρομος αυτός έχει 3 ρεύματα κυκλοφορίας. Στη χ/θ 152,950 εγώ κινούμην στην αριστερή λωρίδα, δίπλα μου και λίγο πιο πίσω κινείτο άλλο όχημα, του οποίου τον αριθμό δεν είδα. Κάποια στιγμή στο δεξιό καθρέπτη του οχήματός μου είδα ένα όχημα, το υπ' αριθμ., να προσπαθεί να περάσει ανάμεσα σε εμένα και το άλλο όχημα. Βλέποντας ότι δεν χωρούσε, εγώ τραβήχτηκα όσο πιο αριστερά μπορούσα προς το διαχωριστικό διάζωμα. Στη συνέχεια το υπ' αριθμ. με χτύπησε στο πίσω δεξιό φτερό. Εν συνεχεία τον έχασα απ' την οπτική γωνία του καθρέπτη. Μετά ακούστηκε κρότος, γύρισα το κεφάλι και το είδα να έχει χτυπήσει στο στύλο της διαφημιστικής πινακίδας. Αμέσως τραβήχτηκα δεξιά και πήρα την Αστυνομία. Έχω να προσθέσω ότι σ' αυτό το χρονικό διάστημα στον καθρέπτη μου έβλεπα ένα NISSAN SUNNY χρώματος γκρι-πράσινο, τον αριθμό του οχήματος τον έμαθα από ένα αντίγραφο του δελτίου συμβάντων της τροχαίας το οποίο μου εστάλη στο σπίτι". Μετά το ατύχημα ελήφθη αίμα από τον τραυματισθέντα και μετέπειτα θανόντα οδηγό και, σύμφωνα με την/28-1-2008 έκθεση τοξικολογικής ανάλυσης της Διευθύντριας του Εργαστηρίου Τοξικολογίας και Φαρμακευτικής του Γενικού Νοσοκομείου Πατρών "Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ" Φωτεινής Σκεπάρνη, ανιχνεύθηκε στο αίμα του αλκοόλη σε συγκέντρωση 0,69 gr/l. Αυτός δε κατείχε την άδεια οδήγησης που είχε εκδοθεί από την Υπηρεσία Συγκοινωνιών Αιγίου στις 8-6-2006, δηλαδή κατείχε άδεια επί χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο ετών, σε σχέση με το χρόνο του ατυχήματος (27-12-2007). Η κατασκευή όπου είχε αναρτηθεί η επίμαχη πινακίδα, επί της οποίας προσέκρουσε το όχημα του θανόντος οδηγού, σύμφωνα με την από 21-4-2010 έκθεση ένορκης εξέτασης, κατά την ποινική διαδικασία, του Π....., μηχανικού της EXPRESS SERVICE, έφερε μόνο την πινακίδα της εν λόγω εταιρείας, όχι δε και την πινακίδα του παρακείμενου πρατηρίου υγρών καυσίμων, ενώ, σύμφωνα με το από 10-8-2004 ιδιωτικό συμφωνητικό υπομισθώσεως, στην εν λόγω εταιρεία είχε παραχωρηθεί χώρος στον εκεί ευρισκόμενο ΣΕΑ Ακράτας (χιλιομετρική θέση 152,500), προκειμένου να λειτουργήσει Σταθμός Οδικής και Ιατρικής Βοήθειας, τεχνικής εξυπηρέτησης των συνδρομητών της και Τεχνικού Ελέγχου Συνεργείου. Κατόπιν δε

σχετικού εγγράφου του Τμήματος Τροχαίας Αυτοκινητοδρόμων Νομού Αχαΐας, προς την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ελέγχου Συντήρησης Έργων (ΔΕΣΕ) της τελευταίας, με το 7626/οικ/17-3-2008 έγγραφό του, απάντησε ότι η εν λόγω Υπηρεσία της Περιφέρειας δεν έχει καθορίσει το συγκεκριμένο χώρο, όπου βρίσκονταν η επίμαχη πινακίδα, ως χώρο για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων. Περαιτέρω, κατά την ποινική διαδικασία, ο Εισαγγελέας Εφετών Πατρών, αποδεχόμενος σχετικές προσφυγές των εναγόντων κατά των οικείων διατάξεων του Εισαγγελέως Πλημμελειοδικών Καλαβρύτων, που είχε απορρίψει τις εγκλήσεις των εναγόντων κατά παντός υπευθύνου για ανθρωποκτονία από αμέλεια, με την 128/2-11-2009 διάταξή του, μεταξύ άλλων, έκρινε ότι, η κατά τον προπεριγραφέντα τρόπο εγκατάσταση της επίμαχης πινακίδας, έγινε κατά παράβαση των άρθρων 11 παρ. 2 του ν. 2696/1999 (ΚΟΚ) και 3 παρ. 4 του ν. 2946/2001, αφού αυτή, σύμφωνα και με το προαναφεθέν έγγραφο, είχε τοποθετηθεί σε σημείο στο οποίο δεν επιτρέπονταν η συγκεκριμένη χρήση.

Επειδή, οι ενάγοντες, με την κρινόμενη αγωγή και το παραδεκτώς κατατεθέν στις 18-2-2015 υπόμνημά τους, ιστορώντας, μεταξύ άλλων, τις προαναφερόμενες συνθήκες επελεύσεως του ενδίκου ατυχήματος, προβάλλουν ότι ο τραυματισμός και τελικώς, ο, μετά από ενδονοσοκομειακή νοσηλεία, θάνατος, συνεπεία πολλαπλών κακώσεων, του συζύγου της πρώτης και πατέρα των λοιπών δύο, οφείλεται αποκλειστικώς στην πρόσκρουση του οχήματος που αυτός οδηγούσε στην ανωτέρω λεπτομερώς περιγραφόμενη πινακίδα της EXPRESS SERVICE, η οποία παρά το νόμο είχε τοποθετηθεί στο συγκεκριμένο σημείο της ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών και παρανόμως δεν είχε αφαιρεθεί από τα αρμόδια όργανα του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου και ειδικότερα, με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, ως οργάνου του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου. Ακόμη, προβάλλουν ότι ο θάνατος του προαναφερόμενου συνδέεται αιτιωδώς με την ανωτέρω παράλειψη των οργάνων του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου, διότι, εάν το τελευταίο είχε αρμοδίως αφαιρέσει-αποξηλώσει την επίμαχη πινακίδα δεν θα είχε επέλθει ο θάνατος αυτού, συνεπεία της πρόσκρουσης του οχήματος που οδηγούσε στην ανωτέρω παράνομη πινακίδα. Προς απόδειξη των ισχυρισμών τους, πέραν των αναφερομένων στην προηγούμενη σκέψη εγγράφων στοιχείων, προσκομίζουν, μεταξύ άλλων: α) το από 15-3-2010 έγγραφο του Διευθυντή Περιοχής Αιγίου της Διεύθυνσης Περιφέρειας Πελοποννήσου-Ηπείρου της ΔΕΗ, περί του ότι δεν έχει υποβληθεί αίτηση για

ηλεκτροδότηση της επίμαχης πινακίδας, ούτε έχει κατατεθεί ηλεκτρολογικό σχέδιο που να αναφέρει και να περιλαμβάνει την ηλεκτροδότησή της, β) το/16-1-2008 απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου του Ληξιάρχου του Δήμου Αιγίου, σύμφωνα με το οποίο οαπεβίωσε στις 12-1-2008, γ) το σε επίσημη ελληνική μετάφραση πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Ληξιάρχου της Επαρχίας, από το οποίο προκύπτει η ανωτέρω συγγενική σχέση των εναγόντων με τον θανόντα (σύζυγος και πατέρας) και δ) φωτογραφίες στις οποίες αποτυπώνεται η θέση και το μέγεθος της επίμαχης πινακίδας με τη βάση και τον επ' αυτής στύλο της. Ενόψει αυτών, οι ενάγοντες, κατά τα αναφερόμενα στην εισαγωγική σκέψη, ζητούν να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου, να καταβάλει με το νόμιμο τόκο υπερημερίας (βλ. σελίδα 25 της αγωγής), από το χρόνο θανάτου (12-1-2008) του προαναφερόμενου, άλλως από την επίδοση της αγωγής και έως την πλήρη εξόφληση και με απόφαση προσωρινώς εκτελεστή, στην πρώτη το ποσό των 300.000 ευρώ και σε καθέναν από τους δεύτερο και τρίτη το ποσό των 250.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης που υπέστησαν από το θάνατο του προαναφερόμενου συζύγου της η πρώτη και πατρός τους οι λοιποί δύο.

Επειδή, περαιτέρω, το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο, με την από 21-1-2015 έκθεση υπηρεσιακών απόψεων του Διευθυντή της ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών (ΕΥΔΕ/ΚΣΣΥ), προβάλλει μεταξύ άλλων ότι, τόσο η αρμοδιότητα καθορισμού χώρων για την προβολή διαφημίσεων κατά μήκος των εθνικών οδών, όσο και η αρμοδιότητα για την αφαίρεση παράνομων διαφημιστικών πλαισίων και διαφημίσεων κατά μήκος των εθνικών οδών, ανήκαν στο Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, ως όργανο του Ελληνικού Δημοσίου και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3852/2010 ("Καλλικράτης"), η αρμοδιότητες αυτές περιήλθαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Περαιτέρω, το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο, με το παραδεκτώς κατατεθέν στις 17-2-2015 υπόμνημά του, προβάλλει αρχικώς ότι ουδεμία ευθύνη είχε για την αποξήλωση της επίμαχης πινακίδας της EXPRESS SERVICE, αφού αρμόδιος προς τούτο ήταν ο (τότε) Δήμος Ακράτας και νυν Δήμος Αιγιαλείας, καθώς και ότι οι Υπηρεσίες του δεν είχαν ενημερωθεί για την παράνομη ύπαρξη της εν λόγω πινακίδας. Εν συνεχεία, αμφισβητεί την ύπαρξη ευθύνης των οργάνων του στην πρόκληση του επισυμβάντος ατυχήματος. Προς τούτο προβάλλει ότι η ανωτέρω πινακίδα επί της οποίας επέπεσε το όχημα του θανόντος οδηγού, νομίμως είχε τοποθετηθεί σε ζώνη μικρότερη των 150 μέτρων από τον άξονα της ΕΟ, αφού

δεν αποτελούσε διαφημιστική πινακίδα, αλλά πινακίδα δηλωτική της δραστηριοποίησης της συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία διατηρούσε στο σημείο εκείνο σταθμό εξυπηρέτησης των πελατών της και ο τρόπος τοποθέτησης αυτής (κάθεται και όχι παράλληλα προς τον άξονα της ΕΟ) δεν συνδέεται αιτιωδώς με την πρόκληση του επελθόντος αποτελέσματος. Περαιτέρω, προβάλλει ότι, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η ανωτέρω πινακίδα είχε τοποθετηθεί παρανόμως, και πάλι ο θάνατος του ανωτέρω οδηγού δεν βρίσκεται σε αιτιώδη συνάφεια με την τοποθέτηση της εν λόγω πινακίδας, αφού θα επέρχετο με βεβαιότητα, καθόσον, όπως προκύπτει από το συνημμένο στην έκθεση αυτοψίας πρόχειρο σχεδιάγραμμα, αν το όχημα του θανόντος δεν είχε επιπέσει επί του στύλου της ανωτέρω πινακίδας, θα είχε μετά βεβαιότητας πέσει στον επακολουθούμενο της πεντάμετρης χωμάτινης έκτασης γκρεμό ύψους 7,80 μέτρων και, δεδομένης της ταχύτητάς του, και στο γκρεμό των 20 μέτρων, που στη συνέχεια ακολουθούσε. Ακόμη, προβάλλει ότι το επισυμβάν ατύχημα οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα, άλλως σε συνυπαιτιότητα κατά ποσοστό 95% του προαναφερόμενου θανόντος. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι, όπως προκύπτει και από την ένορκη κατάθεση του οδηγού του με αριθ. κυκλοφορίας ΙΧΕ αυτοκινήτου Α....., ο θανών, χωρίς να τηρήσει τις υποχρεώσεις του ως οδηγός σχετικά με την επιβαλλόμενη από τις διατάξεις του ΚΟΚ συνετή και προσεκτική οδήγηση, προσπάθησε να προσπεράσει αντικανονικά το προαναφερθέν κινούμενο στην αριστερή λωρίδα όχημα, από τη δεξιά του μάλιστα πλευρά, περνώντας ανάμεσα από το όχημα αυτό και το έτερο παράλληλα κινούμενο στην ακρινή δεξιά λωρίδα όχημα, με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με το πρώτο από τα προαναφερθέντα οχήματα στο πίσω δεξιό μέρος αυτού, να εκτραπεί και να προσκρούσει στην κολώνα της πινακίδας της EXPRESS SERVICE, επιδεικνύοντας έτσι πλήρη ανεπιτηδειότητα οδήγησης, ενόψει μάλιστα και της περιορισμένης ορατότητας λόγω χαμηλών νεφών, την λόγω βροχής ολισθηρότητα του οδοστρώματος και το μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο της ΕΟ που επέβαλαν την επίταση της προσοχής. Τέλος, υποστηρίζει ότι στην επικίνδυνη και παράνομη οδήγηση του θανόντος οδηγού συνετέλεσε και το γεγονός ότι αυτός οδηγούσε υπό την επήρεια αλκοόλ (0,69 gr/l) και ως εκ τούτου είχε περιορισμένα αντανακλαστικά και ελαττωμένη εν γένει ικανότητα περί την οδήγηση.

Επειδή, εξάλλου, η από 20-2-2015 προσθήκη-αντίκρουση των εναγόντων, ως αποτελούσα, κατ' άρθρο 138 παρ. 1 εδ. β' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ – ν. 2717/1999, ΦΕΚ

Α' 97), υπόμνημα αντίκρουσης των ανωτέρω απόψεων που αναπτύχθηκαν με το προαναφερόμενο υπόμνημα του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου, δεν μπορεί να ληφθεί νομίμως υπόψη από το Δικαστήριο, διότι, σύμφωνα με την επί του σώματος τούτης βεβαίωση του γραμματέα του Δικαστηρίου, αυτή κατατέθηκε στις 25-2-2015, ήτοι μετά την πάροδο της οριζόμενης στο ανωτέρω εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 138 του ΚΔΔ τριήμερης προθεσμίας, η οποία είχε λήξει στις 24-2-2015.

Επειδή, με βάση τα ανωτέρω και ενόψει των όσων εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) το ένδικο ατύχημα συνέβη στη ΝΕΟ Αθηνών-Πατρών, στο ρεύμα προς Πάτρα, στη χιλιομετρική θέση 152,950 και εκτός κατοικημένης περιοχής, β) στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των εθνικών οδών απαγορεύεται η με καθ' οιονδήποτε τρόπο και μέσο διαφήμιση και σε ζώνη μέχρι 150 μέτρων και από τους δύο άξονες της οδού, γ) αρμόδιο για τον καθορισμό των σχετικών χώρων, την αφαίρεση των πάσης φύσεως διαφημιστικών πλαισίων και πινακίδων και των παράνομων επιγραφών που τοποθετούνται κατά μήκος των εκτός κατοικημένης περιοχής τμημάτων των εθνικών οδών και εντός της προαναφερόμενης ζώνης, καθώς και για την επιβολή των σχετικών προστίμων, είναι το Ελληνικό Δημόσιο, δια του αρμοδίου εν προκειμένω κατά τον κρίσιμο χρόνο Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, ως οργάνου αυτού, όπως συνομολογεί και το εναγόμενο με την από 21-1-2015 έκθεση υπηρεσιακών απόψεων του Διευθυντή της ΕΥΔΕ/ΚΣΣΥ, και όχι ο ρηθείς με το υπόμνημα του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου Δήμος, που είναι αρμόδιος για τα εν λόγω τμήματα των εθνικών οδών μόνο εφόσον αυτά βρίσκονται σε εντός των διοικητικών του ορίων κατοικημένη περιοχή, δ) οι εν λόγω αρμοδιότητες του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου, αφορούν τις πάσης φύσεως πινακίδες, ακόμη και αν αυτές δεν είναι, όπως ισχυρίζεται το εναγόμενο, διαφημιστικές, αλλά δηλωτικές επαγγελματικής δραστηριότητας, ε) η επίμαχη πινακίδα της EXPRESS SERVICE, σύμφωνα τόσο με την έκθεση αυτοψίας του ατυχήματος, όσο και με το 7626/οικ/17-3-2008 έγγραφο του Διευθυντή της ΔΕΣΕ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, είχε παράνομα τοποθετηθεί στο συγκεκριμένο χώρο, γεγονός άλλωστε που έγινε δεκτό και από τον Εισαγγελέα Εφετών Πατρών, με την...../2-11-2009 διάταξή του,στ) το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο δια του ανωτέρω οργάνου του, ενώ μπορούσε να πράξει τα δέοντα για την αφαίρεση της επίμαχης παράνομης πινακίδας, η οποία ήταν επικίνδυνη για την ασφάλεια της οδικής κυκλοφορίας και τους χρήστες της ΕΟ, όχι μόνο λόγω της θέσης της

(σε συνεχόμενη του οδοστρώματος και επαφπόμενη με το ελαφρώς υπερυψωμένο δάπεδο της ΕΟ οριζόντια χωμάτινη έκταση πλάτους 5 μέτρων), αλλά και λόγω του είδους της κατασκευής της (πακτωμένη σε τσιμεντένια βάση, επιφανείας 9,18 τμ. – 3,40 μ. x 2,70 μ.), παρέλειψε να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αφαίρεση της πινακίδας αυτής, ζ) ο τραυματισμός και τελικώς, ο, μετά από ενδονοσοκομειακή νοσηλεία, θάνατος του συζύγου της πρώτης ενάγουσας και πατρός των λοιπών δύο, συνεπεία πολλαπλών κακώσεων, προήλθε από την πρόσκρουση του οχήματός του στη βάση της πινακίδας αυτής και η) παρά τον σε κάθε περίπτωση αβέβαιο ισχυρισμό του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου ότι, ακόμη και αν το όχημα του θανόντος δεν είχε επιπέσει επί του στύλου της επίμαχης πινακίδας, θα είχε μετά βεβαιότητας πέσει στον επακολουθούμενο γκρεμό, από το πρόχειρο σχεδιάγραμμα προκύπτει ότι μετά την οριζόντια χωμάτινη έκταση, επί της οποίας είχε τοποθετηθεί η επίμαχη πινακίδα, ακολουθούσε μεν κρημνώδες πρανές, όχι όμως ύψους 7,80 μ., όπως προβάλλει το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο, αλλά μήκους 7,80 μ., το οποίο όμως κατέληγε σε οριζόντια πεζούλα με κατά μήκος προστατευτικό ανάχωμα (δίκηνη τάφρου), το Δικαστήριο κρίνει ότι, το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο ευθύνεται για τον εν τέλει θάνατο του συζύγου της πρώτης και πατρός των λοιπών δύο εναγόντων, κατ' αποδοχή του σχετικού βάσιμου ισχυρισμού της αγωγής, απορριπτομένων ως αβασίμων, όλων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή, περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) όπως προκύπτει από την έκθεση αυτοψίας του ατυχήματος, στην ΕΟ, την ώρα του ατυχήματος, η άσφαλτος ήταν υγρή, επικρατούσε ημίφως λόγω χαμηλών νεφών, μεγάλη και συνεχής κίνηση οχημάτων στο ρεύμα προς Πάτρα και περιορισμένη ορατότητα από το ημίφως, β) στο συγκεκριμένο σημείο υπήρχε περιορισμός στο ανώτατο επιτρεπόμενο στην ΕΟ όριο ταχύτητας και λωρίδα επιβράδυνσης, παραπλεύρως της δεξιάς κύριας λωρίδας κυκλοφορίας, συνεπικουρούμενη με βέλη εκτροπής δεξιά, λόγω της εισόδου στον ΣΕΑ Ακράτας που ακολουθούσε αμέσως μετά, γ) ενόψει των συνθηκών αυτών, ο εν τέλει θανών οδηγός όφειλε να προσαρμόσει την οδήγησή του, δ) αντ' αυτού, σύμφωνα και με την κατά την ποινική διαδικασία ένορκη κατάθεση του Α....., οδηγού του με αριθ. κυκλοφορίας ΙΧΕ αυτοκινήτου, το οποίο κινούνταν κανονικά στην αριστερή λωρίδα του ρεύματος της ΕΟ προς Πάτρα, με το οποίο συγκρούστηκε το όχημα του θανόντος οδηγού, ο τελευταίος, χωρίς να χωράει, προσπάθησε αντικανονικά να περάσει ανάμεσα από το δικό του όχημα και έτερο όχημα,

αγνώστων στοιχείων κυκλοφορίας, που κινείτο στη διπλανή δεξιά λωρίδα, με αποτέλεσμα να χτυπήσει το με αριθ. κυκλοφορίας όχημα στο δεξιό πίσω μέρος, όπως αναλυτικά διατυπώνεται στην προαναφερόμενη έκθεση αυτοψίας του ατυχήματος, να πλαγιολισθήσει δεξιά και να προσκρούσει στη βάση της επίμαχης πινακίδας, ε) το όχημα του θανόντος οδηγού, σύμφωνα με το ανωτέρω πρόχειρο σχεδιάγραμμα του ατυχήματος, συγκρούσθηκε με το προαναφερόμενο όχημα στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας που το όχημα τούτο κινείτο κανονικά και σχεδόν στο όριο της δεξιάς πλευράς της λωρίδας αυτής και στ) στο αίμα του θανόντος οδηγού, σύμφωνα με την παραπάνω έκθεση τοξικολογικής ανάλυσης, ανευρέθη αλκοόλη σε ποσοστό 0,69 gr/l, που στην περίπτωση του είναι υπερβολικό, διότι, ναι μεν οι γενικές διατάξεις του άρθρου 42 του ΚΟΚ ορίζουν ως ανώτατο επιτρεπόμενο όριο τα 50 gr/l, όμως, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις της ισχύουσας κατά τον κρίσιμο χρόνο ΚΥΑ 43500/5691/24-7-2002, το ανώτατο αυτό επιτρεπόμενο όριο περιορίζεται επί το αυστηρότερο στην περίπτωση του θανόντος οδηγού και, συγκεκριμένα στα 0,20 gr/l, δεδομένου ότι τούτος, κατείχε άδεια οδήγησης επί χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο ετών, σε σχέση με το χρόνο του ατυχήματος (έκδοση άδειας στις 8-6-2006, επισυμβάν ατύχημα στις 27-12-2007), το Δικαστήριο κρίνει ότι ο θανών οδηγός υπήρξε συνυπαίτιος στον τραυματισμό και τον εν τέλει θάνατό του, σε ποσοστό 70%, κατά μερική παραδοχή του σχετικού βάσιμου ισχυρισμού του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύζυγος και τα τέκνα του θανόντος οδηγού, λόγω του δεσμού τους που υπήρχε με αυτόν, υπέστησαν από το θάνατό του αναμφίβολα βαθιά θλίψη, πόνο και στενοχώρια και, επομένως, υπέστησαν ψυχική οδύνη, για την οποία δικαιούνται, κατ' άρθρο 932 εδ. γ' του ΑΚ, χρηματική ικανοποίηση και εκτιμώντας τις συνθήκες του ατυχήματος, την ηλικία του θανόντος και την κοινωνική κατάσταση των εναγόντων, κρίνει ότι αυτή πρέπει να προσδιορισθεί στο ποσό των 100.000 ευρώ για την πρώτη ενάγουσα και στο ποσό των 80.000 ευρώ για καθέναν από τους δεύτερη και τρίτη εξ αυτών και, λόγω της συνυπαιτιότητας του θανόντος οδηγού κατά ποσοστό 70%, στο καθαρό ποσό των 30.000 ευρώ (100.000 ευρώ – 70%) για την πρώτη ενάγουσα και στο καθαρό ποσό των 24.000 ευρώ (80.000 ευρώ – 70%) για καθέναν από τους δεύτερο και τρίτη εξ αυτών, τα οποία είναι εν προκειμένω προσηκόντα και εύλογα, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, κατά παραδοχή εν μέρει των σχετικών κονδυλίων της αγωγής.

Επειδή, κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, η κρινόμενη αγωγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει, για την ανωτέρω αιτία, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των 30.000 ευρώ και σε καθέναν από τους δεύτερο και τρίτη εξ αυτών το ποσό των 24.000 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής στο Ελληνικό Δημόσιο, και όχι από το χρόνο θανάτου του προαναφερόμενου, και έως εξοφλήσεως, όχι όμως με το νόμιμο τόκο υπερημερίας, όπως αβασίμως ζητούν οι ενάγοντες, αλλά με το προβλεπόμενο στη διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα των νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26.6/10.7.1944) επιτόκιο 6% (βλ. ΑΕΔ 25/2012, ΣτΕ 597/2013, 912/2013). Το αίτημα δε να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινώς εκτελεστή πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμο, διότι προσωρινώς εκτελεστές μπορούν να κηρυχθούν οι αποφάσεις που εκδίδονται μόνον επί καταψηφιστικών και όχι επί αναγνωριστικών αγωγών, όπως είναι η κρινόμενη (άρθρο 199 παρ. 1 του ΚΔΔ). Τέλος τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας αυτών (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. γ' του ίδιου ως άνω Κώδικα).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Αναγνωρίζει ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο οφείλει να καταβάλει νομιμοτόκως (με ποσοστό επιτοκίου 6%), από την επίδοση σ' αυτό της αγωγής και έως την εξόφληση, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό και για την αναφερόμενη στο ιστορικό αιτία, στη (πρώτη ενάγουσα) το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000 ευρώ) και σε καθέναν από τους (δεύτερο ενάγοντα) και (τρίτη ενάγουσα) το ποσό των είκοσι τεσσάρων χιλιάδων (24.000) ευρώ.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Πάτρα στις 21-10-2016.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 28-11-2016, με τη συμμετοχή στη σύνθεση της δημοσίευσης της Προέδρου Πρωτοδικών ΔΔ Αλεξάνδρας Κοσκέρη, σε αντικατάσταση της Προέδρου Πρωτοδικών ΔΔ Φερενίκης Φλωράτου, η οποία προήχθη και του Πρωτοδική ΔΔ Δημητρίου Χονδρού, σε

αντικατάσταση της Πρωτοδίκη ΔΔ Αγγελικής Γκούντουβα, η οποία μετατέθηκε και αποχώρησε.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ